ENSV RIIKLIK EHITUSKOMITEE KULTUURIMÄLESTISTE RPI

Eesti NSV mõisaarhitektuur

PURTSE mõis M- 1032

K-JÄRVE rajoon LÜGANUSE k/n

järk.	Säiliku nimetus	arv	kuup.	Märkused
1.	Inventariseerimisankeet	1	3.03.1980	
2.	Situatsiooniplaan	1	"	
3.	Fotod	6	"	
4.	Negatiivid	7	"	
5.	Peahoone inventariseerimis-plaan(a)			
6.	Peahoone ruumilahenduslik skitseering			

ENSV Riiklik Ehituskomitee
Kultuurimälestiste Riiklik
Projekteerimise Instituut
Tallinn. Lai t. 31 Arhiiv nr. M-1032

1

A N K E E T

EESTI NSV-s SÄILINUD MÕISAHOONETE ESIALGSEKS INVENTARISEERIMISEKS

I Üldandmed

1. Mõisa nimi: PURTSE (Alt Isenhof)
(eestikeelne ja sulgudes saksakeelne)

2. Mõisa liik: Peamõis
(peamõis, karjamõis, abimõis jne.)

3. Asukoht, aadress: ~~Rakvere~~ Kohtla-Järve, Lüganuse
(rajoon, külanõukogu)
end.maako m., end.kihelkond: Viru, Lüganuse

4. Kaugus km. suuremast liiklusteest, millisest ja mis suunas:
Tallinn-Narva mnt-st 1 km N

5. Valdaja või valdajad ja kasutajad:
Lüganuse kolhoos
(asutuse või ettevõtte täielik nimetus)

II Mõisaansambli lühiiseloomustus:

(hooned, haljastus, veekogud, väravad ja piirded; skitseerida hoonete asetus mõisa südamikus, kirjeldada hooneid, parki ja muid rajatisi lühidalt, määrata juurdepääsuteed ja ilmakaared kogu mõisa suhtes, kasutades lisalehte kui vajalik)

Esinduslik peahoone Purtses puudub. Tugevasti ümber ehitatud kujul on säilinud valitsejamaja, milles viimased paar aastakümmet asus „Hüe" kolhoosi kontor. Valitsejamajast ida pool väike valakujunduslik park. Algsemal kujul on püsinud sepikoda, kuivati, katlahoone, heinakuun, kuna sõiduhob. tall nuumpullide tall, tööliste majad ja katusekivide töökoda (Punane keller) on tundmatuseni ümber ehitatud. Varemeis on rehi, karjalaut, ait, saun ja keskaegne kindlustatud elamu (Tondiloss). Maaparanduse tagajärjel on kuivanud allikad ja tük, millesse hogunenud vee jõul peksti vesirattaga vilja. Mõisaansamblist lõuna pool kolh. tootmishooned, Tallinn-Narva maantu ääres mitmekorruselised elamud ja kauplus-söökla.

III Mõisa peahoone:

1. Plaanilahendus (anda põhikorruste skemaatiline ruumijaotus lisalehel).

2. Välisarhitektuur ja detailid (hoone märkimisväärsete arhitektuurilis te elementide ja detailide loetelu ning seisund)

Suust valitsejamaja on korduvalt ümberehitatud ja remonditdega oma originaalilme saotanud.

3. Sisearhitektuur:
(loetleda ruumides kunstilisi elemente ja detaile: stukkdekoor seintel, laes; parkett - puit, kivi; laemaalingud, seinamaalingud, ehisliistud seintel, paneelid, sambad, pilastrid, seinakapid, peeglid, sepisdetailid, ahjud, kaminad, ja märkida kus nad asuvad)

—

4. Keldriruumide kirjeldus:
(laekonstruktsioon, seinad, iksed, sepised, jne.)

—

IV Üksikhoonete loetelu:[x]

Jrk. nr.	Hoone algne funktsioon	Vanus	Stiil	Arhitekt[xx]	Materjal	Korrus-elisus	Teljelisus	Säilivus[xxx] h	r	hb
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Peahoone	—								
2.	Valitsejamaja	XIX			puu	1			ümber ehit.	hb
3.	Mõisateenijate elumaja (2)	XIX			kivi	1				
4.	Aidad	XIX			kivi	1			varemed	hb
5.	Sõiduhobuste tallid	XIX			kivi	1				
6.	Töllakuur									
7.	Kelder (eraldi ehitusena)	—								
8.	Kasvuhoone	—								

x) Hoone puudumisel tõmmata lahtrisse kriips.
xx) Arhitekti või ehitusmeistri mitteteadmisel jätta lahter tühjaks.
xxx) Varemete korral märkida "varemed".

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
9.	Tööhobuste tallid	—								
10.	Karjalaudad	XIX			krvi	1			varemed	
11.	Viinavabrik	—								
12.	Piimaköök	XIX			krvi	1			varemed	
13.	Vesiveski	—								
14.	Tuulik	—								
15.	Sepikoda	XIX			krvi	1			r	
16.	Rehi	XIX			krvi	1			varemed	
17.	Kuivati	XIX			krvi	2			r	
18.	Mõisakõrts	—								
19.	Saun	XIX			krvi	1			varemed	
20.	Küün	XIX			krvi	1			r	
21.	Katuseekvaide	XIX			krvi	1				hk
22.	Kattahoone	XIX			krvi	1			r	

5

V Park.

Pargi üldine seisund (hea, keskmine, halb); anda lühiiseloomustus kujunduse, pargiehituste ning veekogude kohta:

Paarikümnest puust koosnev puistu on rahuldavas seisus. dvs. lumgeid ehitusi, veekogusid pole.

VI Millised väravaehitused, väravad ja piirded mõisaansamblisse kuuluvad?

—

VII Mitu puiesteed ja missugusest suunast suunduvad mõisa, milline on nende seisund?

—

VIII Kas on mõisaansamblisse või selle vahetusse lähedusse ehitatud uusi hooneid, kuhu ja mis otstarbel?

Lõunaosse ehitatud garaažid töökojad, kaugemale Purtse mändrikusse tööliste elamud.

6

IX Andmed mõisas ja selle ümbruskonnas leiduva mööbli ja muu inventari kohta (kus mida on säilinud ja millises seisundis):

—

X Varia.

Andmed mõisaomaniku kohta. Kas mõisa territooriumil on matmispaiku, kabeleid, riste, monumente? Kui mõisa perekonna matmispaik on khk. kirikuaias, siis missuguses kirikuaias või kalmistul?

Mõis kuulus kraav Stackelbergile, kes alatisilt elas Püssi mõisas. Matmispaik Luganuse kirikuaias.

XI Pärimused ja legendid.

Astuda kontakti inimestega, kes teavad pärimusi või legende või muid andmeid mõisa kohta või andmeid isikute kohta, kes on olnud kunagi mõisaga seotud; anda need lisalehel ankeedi juurde, ära märkides tingimata andmed küsitletud isikute kohta (nimi, vanus, aadress, amet - praegune, endine).

Rudolf Ulman (1909) – tööl. pens.
Miina Zero (1891) – tööl. pens.
Kohtla-Järve raj. Luganuse kolh. Partsi

XII Andmed ankeedi täitja kohta:

Perekonna-, ees- ja isanimi: Joonuks H. J.
Töökoht, ametikoht ja eriala: .....
.....
Aadress: Rakvere, Gagarini 8-2

ANKEEDI TÄITMISE KUUPÄEV: 9. sept. 1977 ALLKIRI: H. Joonuks

PURTSE

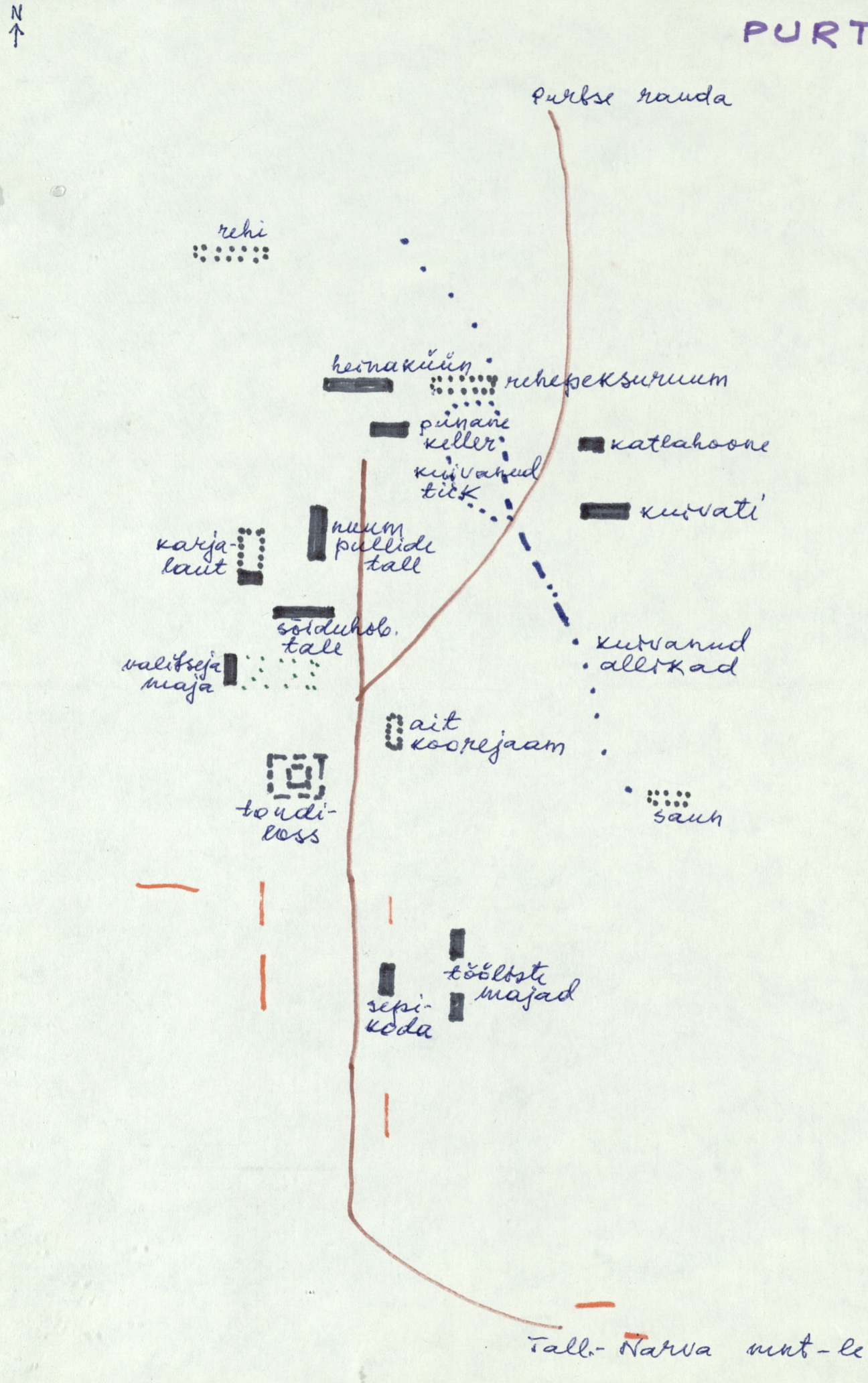
N
Purtse rauda
rehi
heinakuun
rehepeksuruum
punane keller
katlahoone
kuivanud tiik
kuivati
karja-laut
nuum pullide tall
söiduhob. tall
valitseja maja
kuivanud allikad
ait koorejaam
toudi-loss
sauh
tööliste majad
sepi-koda
Tall.-Narva mnt-le

Sepsikoda

Purtse mēis, kohtla-tarve raj.

B

ENSV Riiklik Ehituskomitee
[illegible] Instituut
[illegible] Arhiiv nr. M-1032/6

Peahoone (Purtse)
Purtse mõis, Kohtla-Järve vv.

12

ENSV Riiklik E[illegible]komitee
Kult[illegible] Ajalesti[illegible] Riiklik
Proj[illegible]eerimise Instituut
Tallinn Lai 1, 31 Arhiiv nr. M-1032/5

Kuivati, Kablahsoke

Purtse mõis, Kohtla-Järve lgl

8

ENSV Riiklik Ehituskomitee
Kultuurimälestiste Riiklik
Projekteerimise Instituut
Tallinn, Lai t. 31 Arhiiv nr. M-1032/1

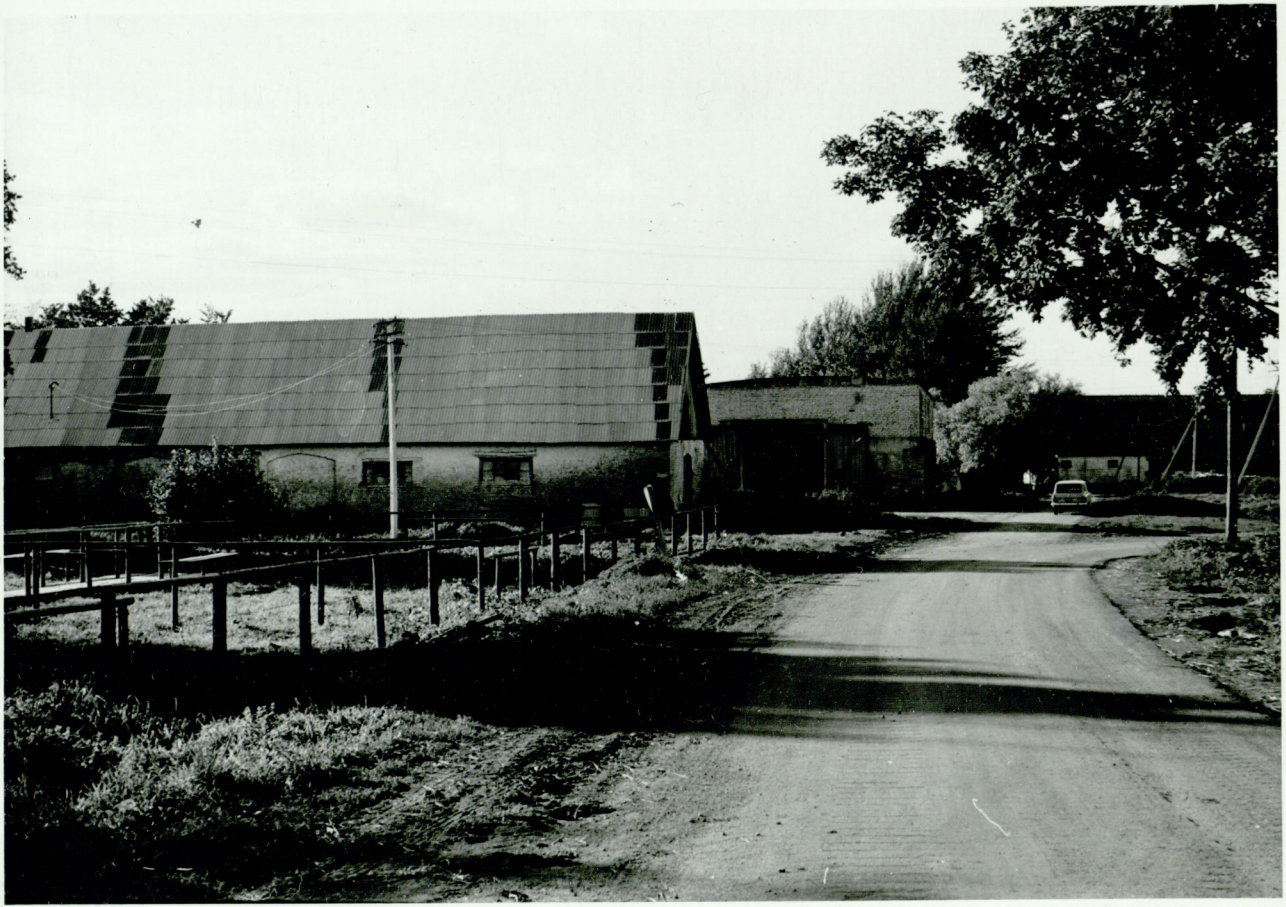

ešiduhob. tall, nuumpulleide tall

Purtse mõis, Kohtla-järve rg.

11

ENSV Riiklik Ehituskomitee
Kultuurimälestiste Riiklik
Projekteerimise Instituut
Tallinn Lai t. 31 Arhiiv nr. M-1032/4

Hernakuun, punane killer

Purtse mõis, kohtla-tarve ep.

9

ENSV Riiklik Ehituskomitee
Kultuurimälestiste R...
Projekteerimise Instituut
Tallinn Lai 1. 31 Arhiiv nr. M-1032/2

Puhtse Aandiloss

10

ENSV Riiklik Ehituskomitee
Kultuurimälestiste Riiklik
Projektee[illegible]se Instituut
[illegible] Arhiiv nr. M-1032/3